

De minister van Justitie en Veiligheid

Voor deze, de Raad voor Rechtsbijstand

T.a.v. dhr. R. de Nas

Postbus 2349

5202 CH 'S-HERTOGENBOSCH

Datum: 15 maart 2023
Van: Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers
Contactpersoon: M. Bax
Telefoonnummer: 088 787 1920
E-mail: klachtenwbtv@rvr.org
Ons kenmerk: 10-2022
Onderwerp: advies inzake klacht jegens mevrouw [REDACTED]

Met deze brief adviseert de Klachtencommissie Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: de commissie) middels u de minister van Justitie en Veiligheid over een klacht, ingediend tegen mevrouw [REDACTED] (hierna: beklagde), ingeschreven in het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: Rbtv) onder Wbtv nummer [REDACTED] als vertaler Nederlands -> Bahasa Indonesia en Bahasa Indonesia -> Nederlands.

Verloop van de procedure

Per e-mail van 17 december 2022 heeft de heer [REDACTED] (hierna: klager) een klacht ingediend bij Bureau Wet beëdigde tolken en vertalers (hierna: Bureau Wbtv) over gedragingen van beklagde.

Per e-mail van 22 december 2022 is beklagde op de hoogte gesteld van de ontvangst van de klacht. Op 30 december 2022 is er door beklagde per e-mail een verweerschrift ingediend aangevuld per e-mail van 30 januari 2023. Zowel klager als beklagde hebben aangegeven gebruik te willen maken van het recht om te worden gehoord. Klager is online gehoord aangezien klager in het buitenland verblijft.

De Klachtencommissie heeft de volgende stukken ontvangen:

- Klacht per e-mail van 17 december 2022, met bijlagen:
 - o Klachtenformulier, gedateerd op 16 december 2022;
 - o Brief van beklagde met betrekking tot een aangepaste vertaling van 28 oktober 2022;
 - o E-mail correspondentie tussen klager en beklagde;
 - o Apostille van 31 oktober 2022;
 - o Een legal opinion van [REDACTED] van 20 oktober 2022, opgesteld in het Bahasa Indonesia;
 - o Vertaling in het Engels van de legal opinion van [REDACTED] van 20 oktober 2022;
 - o Vertaling van een tekst passage van het Bahasa Indonesia in het Nederlands, vertaling gedateerd op 6 oktober 2022;

- E-mail van beklaagde van 29 december 2022 aan klager en Bureau Wbtv waarin beklaagde reageert op de klacht en haar vertaling heeft aangevuld met een voetnoot;
- E-mail van beklaagde van 30 december 2022 met betrekking tot de klacht;
- E-mail van beklaagde van 30 januari 2023 met een verweerschrift;
- E-mail van klager van 1 februari 2023 met een reactie op het verweer van beklaagde;
- E-mail van 1 februari 2023 met een aanvullende verklaring betreffende de vertaling van het begrip Hak Asuh ondertekend door Prof. Mr. Dr. [REDACTED].

De klacht is op 6 februari 2023 behandeld door een kamer van de commissie, die als volgt is samengesteld:

- de heer mr. dr. R.W.J. Severijns, voorzitter;
- mevrouw mr. E. Maalsen, lid;
- mevrouw J. de Sousa Martins-Bierhoff, lid;
- mevrouw mr. M.H.R. de Boer, lid.

De commissie heeft zich doen bijstaan door de heer J.J.L. Link als secretaris en de heer M. Bax als notulist.

De commissie heeft kennisgenomen van de stukken van het klachtdossier en van hetgeen door beklaagde tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht. Alle stukken zijn ter kennis gebracht van partijen. De commissie overweegt als volgt:

Klacht

De klacht is naar het oordeel van de commissie als volgt samen te vatten:

- a) Beklaagde heeft de term 'hak asuh anak' vertaald als 'verzorgingsrecht' in plaats van als 'ouderlijk gezag'.
- b) Beklaagde heeft de toezegging gedaan de vertaling aan te passen. Beklaagde heeft echter alleen de vertaling van het echtscheidingsconvenant aangepast. De vertaling van de gerechtelijke uitspraak is niet gecorrigeerd. Beklaagde heeft daarna niets meer van zich laten horen.

Beklaagde heeft voor klager een echtscheidingsconvenant en een gerechtelijke uitspraak vertaald van het Bahasa Indonesia naar het Nederlands. De term 'hak asuh' of 'hak pengasuan anak' is door beklaagde vertaald als 'verzorgingsrecht'. In het Nederlands betekent deze term alleen het recht om te verzorgen.

Klager heeft een advocaat in Indonesië een 'legal opinion' op laten stellen over de betekenis van deze termen.

Met betrekking tot de voorgedij, wet nr. 35 van 2014 over verandering op wet nr. 23 van 2002 betreffende kindbescherming Artikel 1 lid (11)

""is de kracht van ouders om te koesteren, op te voeden, te onderhouden, te beschermen en ontwikkelen in overeenstemming met de religie gehouden aan en in overeenstemming met zijn capaciteiten, talenten en interesses...""

Volgens beklaagde bepaalt "kekuasaan orang tua" het ouderlijk gezag. Klager geeft aan dat dat niet juist is. Het enige verschil tussen 'hak pengasuan anak' en 'kekuasaan orang tua' in de Indonesische taal is dat "kekuasaan orang tua" ook het recht omvat om het vermogen van de kinderen te beheren, wat niet specifiek in de wet over "hak asuh anak" staat geschreven, maar wel behoort tot opvoeding, bescherming, onderhouden, ontwikkelen.

Beklaagde heeft in eerste instantie bij klager aangegeven de vertalingen te zullen aanpassen naar aanleiding van de 'legal opinion' van klager. Beklaagde heeft direct de vertaling van het echtscheidingsconvenant aangepast en opgestuurd. Klager heeft daarna echter niets meer van beklagde vernomen en dus ook geen aangepaste vertaling van de gerechtelijke uitspraak ontvangen.

Pas naar aanleiding van de klacht, heeft beklagde de vertaling aangevuld met een voetnoot:

"Noot vertaler: Dhr. ██████ eist dat ik de vertaling van zorgrecht in deze rechtelijke uitspraak wijzig in gezag. De vertaling is naar eer en geweten gedaan en kan ik niet wijzigen"

De vertaling met de nieuwe voetnoot heeft beklagde per e-mail van 29 december 2023 aan beklagde verzonden.

Verweer

Beklaagde heeft een verweerschrift ingediend, welk verweerschrift ter zitting is toegelicht.

Beklaagde geeft toe dat ze klager heeft geschreven dat ze ook de vertaling van de gerechtelijke uitspraak zou aanpassen, voorzien van een voetnoot, en op zou sturen. Beklaagde ging echter twijfelen of ze dat wel kon doen op basis van de 'legal opinion'. Daarom heeft ze advies afgewacht van prof.mr.dr. ██████.

Beklaagde is zich ervan bewust dat ze klager hierover had moeten informeren. Echter omdat klager op dat moment al dreigde met het indienen van een klacht heeft ze het advies afgewacht om verdere discussie te voorkomen. Beklaagde kreeg het gevoel dat er een poging werd gedaan om haar, onder druk van het dreigen met een klacht, tot fraude aan te zetten. Klantvriendelijkheid en professionaliteit staan bij beklagde hoog in het vaandel. Beklaagde is als beëdigd vertaler onpartijdig en vertaalt wat er staat. Ze zou nimmer opzettelijk een onjuiste vertaling verrichten.

In zijn verklaring adviseert prof.mr.dr. ██████ beklagde haar oorspronkelijke vertaling te handhaven. Samenvattend stelt professor ██████ dat er aanwijzingen zijn dat 'hak asuh' in de buurt komt van de term 'voogdij' of 'ouderlijk gezag', maar hier niet mee gelijkgesteld kan worden. Voor het begrip voogdij zijn twee Indonesische termen beschikbaar en er is geen duidelijke jurisprudentiële doctrine op dit punt. Nu het begrip 'verzorgingsrecht' geen specifiek-juridische betekenis heeft in het Nederlands, maar wel een duidelijke indicatie geeft waar het om gaat en dichtbij de vertaling naar normaal spraakgebruik blijft, is deze vertaling volgens professor ██████ de juiste.

In een aanvullende verklaring geeft professor ██████ aan dat de term "hak asuh anak" niet helder is omschreven in Indonesische rechtsbronnen. Daardoor is hem niet bekend of de consequenties dezelfde zijn als die van 'ouderlijk gezag' in Nederland.

Beklaagde geeft toe dat ze klager had moeten informeren over het feit dat ze de vertaling van de gerechtelijke uitspraak niet wilde aanpassen zonder eerst het advies van professor ██████ af te wachten. Beklaagde is zich er ook van bewust dat de voetnoot die ze uiteindelijk op 29 december 2023 heeft toegevoegd niet heeft bijgedragen aan een oplossing in dit conflict. Beklaagde blijft wel bij haar standpunt dat ze de inhoud van de vertaling niet kan en mag aanpassen. Wel is beklagde bereid om de voetnoot aan te passen met een toelichting op de gekozen vertaling.

Beoordeling

Uit de stukken en het verhandelde op de hoorzitting is, voor zover hier van belang, voor de commissie het volgende komen vast te staan:

Klachtonderdeel a

De commissie heeft niet kunnen vaststellen of de vertaling van de term 'hak asuh anak' vertaald moet worden als 'verzorgingsrecht' of als 'ouderlijk gezag'. Voor de behandeling van deze klacht is dat ook niet nodig. De commissie heeft wel kunnen vaststellen dat beklagde haar keuze voor de vertaling als 'verzorgingsrecht' kan onderbouwen met een advies van een deskundige. Klager heeft een advies van een andere deskundige waaruit opgemaakt kan worden dat de betekenis juist meer als 'ouderlijk gezag' gezien moet worden.

Hieruit concludeert de commissie dat er onder de diverse deskundigen discussie is over de interpretaties van deze term. Het is volgens de commissie dan ook goed te verdedigen dat beklagde in dit geval kiest voor een letterlijke vertaling in plaats van een vertaling naar het Nederlandse 'ouderlijk gezag' met een specifieke juridische betekenis. Het is de commissie niet vast komen te staan dat de term 'hak asuh anak' in Indonesië precies dezelfde juridische betekenis heeft. Dat wil niet zeggen dat in de praktijk hiermee wel in Indonesië 'ouderlijk gezag' bedoeld kan worden. De commissie is niet in staat om een oordeel te vellen over de correcte interpretatie van een Indonesische juridische term. Een dergelijke interpretatie met mogelijke juridische gevolgen is niet aan de vertaler. Wel had beklagde in een voetnoot kunnen toelichten dat de betekenis dicht bij 'ouderlijk gezag' ligt.

Klachtonderdeel b

In haar communicatie met klager heeft beklagde de verwachting gewekt de vertaling aan te zullen passen om vervolgens niets meer van zich te laten horen. Beklaagde wilde het advies van een deskundige afwachten en wilde tussentijds geen contact met klager omdat hij reeds gedreigd zou hebben met het indienen van een klacht. Pas nadat klager daadwerkelijk een klacht had ingediend heeft beklagde klager een reactie gegeven door alsnog een voetnoot aan de vertaling toe te voegen.

Die voetnoot was echter geen inhoudelijke zakelijke voetnoot bij de vertaling, maar eerder een (emotionele) reactie op de klacht.

De commissie overweegt dat van een professionele vertaler verwacht mag worden dat deze zich altijd professioneel en zakelijk blijft opstellen. Ook als er meningsverschillen of klachten zijn moet een vertaler professioneel blijven. Een professionele vertaler moet altijd aangesproken kunnen worden op de kwaliteit van zijn of haar werk. De voetnoot zoals door beklagde uiteindelijk is toegevoegd kan alleen worden gezien als een steek onder water richting klager. Beklaagde had in neutrale bewoordingen een voetnoot kunnen toevoegen waarin ze had kunnen toelichten dat de betekenis van 'hak asuh anak' niet precies hetzelfde is als 'ouderlijk gezag' maar daar wel heel dicht bij komt.

Beklaagde heeft dit tijdens de hoorzitting ook erkend.

De commissie heeft tijdens de hoorzitting aan klager voorgelegd of hij alsnog tevreden zou zijn met een dergelijke aanpassing van de voetnoot. En de klacht daarna eventueel zou willen intrekken. Klager heeft de gelegenheid gekregen om daar na de hoorzitting over na te denken.

Per e-mail van 10 februari 2023 heeft klager bij de commissie aangegeven zijn klacht te handhaven. De commissie brengt daarom alsnog dit advies uit.

Advies

De commissie adviseert om klachtonderdeel a **ongegron**d te verklaren en klachtonderdeel b **gegron**d. De commissie adviseert te volstaan met een waarschuwing.

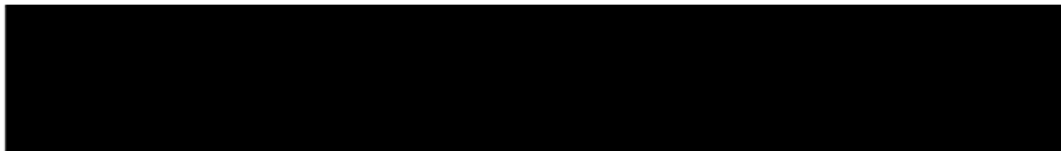
Tot slot

Klager en beklagde zullen van de commissie een afschrift van dit advies ontvangen.

De commissie stelt het op prijs te zijner tijd te vernemen op welke wijze de klacht door het Bureau Wbtv is afgehandeld.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd. Voor eventuele nadere informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de commissie, bereikbaar onder bovengenoemd telefoonnummer en e-mailadres.

Hoogachtend,
De Klachtencommissie Wbtv

M. Bax
Plaatsvervangend secretaris

mr. dr. R.W.J. Severijns
voorzitter

Bijlage bij het advies van de Klachtencommissie Wbtv (klachtnr. 10-2022)

Toepasselijke artikelen uit de Gedragscode voor tolken en vertalers in het kader van de Wbtv (september 2009)

1.1. Algemeen

Tolken en vertalers gedragen zich zodanig dat het vertrouwen in de beroepsgroep waartoe zij behoren en in hun eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad, ook wanneer zij niet beroepshalve optreden.

1.2. Kwaliteit

Tolken en vertalers streven ernaar, in het besef van hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun werk, steeds naar vermogen de beste kwaliteit en een optimale dienstverlening te leveren. Zij verrichten nimmer opzettelijk een onjuiste vertolking of vertaling.

Zij zijn volledig aanspreekbaar op de kwaliteit van hun werk. Eventuele beperkingen van hun aansprakelijkheid jegens opdrachtgevers voor de gevolgen van geleverde prestaties worden uitsluitend schriftelijk vastgelegd.

4.2. Overeenkomsten

Tolken en vertalers leggen overeenkomsten met hun opdrachtgevers zoveel mogelijk schriftelijk vast teneinde misverstanden over de inhoud van de afspraken te voorkomen. Tolken en vertalers stellen, zodra blijkt dat ze een verplichting uit de overeenkomst niet tijdig of in het geheel niet zullen kunnen nakomen, de opdrachtgever onverwijld daarvan in kennis en treden met hem in overleg over het vervolg of het beëindigen van de opdracht.

4.3.1. Vertalen

Vertalers streven er steeds naar aan de hoogste kwaliteitsnormen te voldoen, met name wat betreft de inhoudelijke getrouwheid aan de brontekst en het gebruik van het juiste taalregister, behalve bij uitdrukkelijk verzoek van de opdrachtgever om daarvan af te wijken.

Vertalers overleggen met de opdrachtgever over de te volgen procedure bij ernstige fouten en/of dubbelzinnigheden in de brontekst voor zover zij dit noodzakelijk achten voor het op verantwoorde wijze uitoefenen van hun beroep.

Indien de opdrachtgever als tussenpersoon optreedt, treedt de vertaler niet in contact met de cliënt van de opdrachtgever dan met diens toestemming.

Vertalers onthouden zich van iedere vorm van plagiaat.